

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering.

De voorwaarden zijn niet ieder jaar hetzelfde, kijk daarom op de website: www.toetsingscommissievp.nl. Op deze website kunt u ook meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline 15 augustus 2018.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2017 kan uitsluitend via dit door de minister vastgesteld aanvraagformulier worden ingediend. Het is verplicht om alle onderdelen in te vullen. Dit formulier bestaat uit twee gedeelten:

1. Verklaring college
2. Instemming gemeenteraad

Bij 1 kiest u tussen 1a of 1b. Indien uw gemeente zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering is verleend, vult u 1a in en laat u 1b leeg. Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 wel een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg.

Onderaan het formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wettelijke basis en de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning van Divosa.

Het formulier gaat door op de volgende bladzijde.

1a. Verklaring college bij eerste verzoek

Indien uw gemeente zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering is verleend, vult u 1a in en laat u 1b leeg. 1a bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van omvang en oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de tekortgemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

A. Analyse van omvang en oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse op de vermoedelijke of definitieve omvang en oorzaken van het tekort.

- Wilt u in uw analyse de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed?
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.

Tekstveld

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke maatregelen zijn uitgevoerd om dit tekort te reduceren.

- Geef waar mogelijk de relatie tussen oorzaken en maatregelen.

Toelichting: De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (uiterlijk 15 augustus).

Tekstveld

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde maatregelen.

- Geef een inschatting van het gezamenlijke beoogde effect of het beoogde effect per maatregel, waarbij kwantitatief of kwalitatief inzichtelijk wordt gemaakt dat er een reductie van het tekort optreedt.

Tekstveld

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier).

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente [zet hier de naam van uw gemeente] verklaart dat het voor 15 augustus 2018 maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

Datum: Klik hier om de datum in te voeren

De secretaris,

De burgemeester,

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van omvang en oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de tekortgemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

A. Analyse van omvang en oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse op de vermoedelijke of definitieve omvang en oorzaken van het tekort.

- Wilt u in uw analyse de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed?
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kunnen eveneens van invloed zijn van op de omvang van het tekort. Wilt u dit in uw analyse betrekken?

In onderstaande tabel staan de totalen voor het budget BUIG in 2017. De omvang van het beroep op de Vangnetuitkering komt uit op € 51.093.

Beroep vangnetuitkering 2017 Valkenswaard:

	2017		2016	
Definitieve budget		€ 7.146.694		€ 6.940.440
Lasten	€ 7.704.229		€ 7.573.936	
Baten	€ - 98.014		€ -96.389	
Netto uitkeringslasten		€ 7.606.215		€ 7.477.547
Saldo budget minus kosten uitkeringen		€ -459.521		€ -537.107
Tekort in % van het budget	TEKORT	-6,4%	TEKORT	-7,7%
Voorwaarden:				
Minimaal tekort 2017 >5% van Def.budget en	€ 459.521	6,4%	VOLDOET	
totaal te kort 2016 + 2017 >5%	€ 996.628	13,9%	VOLDOET	

RECHT OP VANGNET			
	Bedrag	Hoogte beroep vangnet	
Hoogte vangnet			
Tekort tot 5% (0% compensatie)	€ 357.335	€ -	
Tekort van 5 tot 12,5% (50% compensatie)	€ 102.186	€ 51.093	
Tekort boven 12,5% (100% compensatie)	€ -	€ -	
Totaal beroep vangnetuitkering		€ 51.093	

Mede door de wijze van vaststelling van het budget BUIG (54% op basis van historische lasten) wordt het tekort in 2017 veroorzaakt door:

- het landelijk budget BUIG is ook in 2017 niet toereikend. Ook dit jaar is de verwachting dat het budget 4-5% te laag is om de uitkeringslasten van alle gemeenten tezamen te dekken (bron: Divosa). Een van de oorzaken hiervan is de wijze (rekenregel) waarop het landelijke budget wordt vastgesteld. VNG heeft in de afgelopen jaren meerdere malen vergeefs verzocht deze rekenregel aan te passen. Een tekort van 4,5% betekent over onze gemeente een budget BUIG wat € 347.000 te laag is vastgesteld.
- het aantal uitkeringen en daarmee ook de uitkeringslasten in de gemeente Valkenswaard zijn met name in 2016 sterker toegenomen dan landelijk. Doordat het budget BUIG voor 54% wordt vastgesteld op basis van historische lasten leidt een lastentoe name pas na 2 jaar tot een hoger budget BUIG. Hierbij waren de uitkeringslasten in 2015 lager dan op basis van de kenmerken van de inwoners van onze gemeente verwacht mocht worden. Als het budget BUIG volledig gebaseerd zou zijn op basis van het objectieve verdeelmodel zou in 2017 € 60.000 hoger zijn dan het huidige toegekende budget BUIG.
- De toename van de uitkeringslasten in 2016 en 2017 is o.a. een gevolg van de hoge opvangtaakstelling voor statushouders (instroom) en de wijze waarop de opvang van statushouders over de gemeenten verdeeld wordt. Deze verdeelsystematiek heeft in 2017 tot € 136.000 hogere uitkeringslasten geleid waarin het toegekende budget BUIG niet voorziet
- De uitstroombmogelijkheden van huidige uitkeringsgerechtigden zijn beperkt. Het aantal langdurige uitkeringsgerechtigden hoger dan gemiddeld. Dit geldt ook voor de gemiddelde leeftijd van de uitkeringsgerechtigden.

Het nadeel wat onze gemeente ondervindt van het verdeelmodel BUIG (landelijk niet toereikend (€ 347.000), deel budget op basis van historische verdeling (€ 60.000) en onvoldoende compensatie opvang statushouders (€ 136.000)) zijn tezamen hoger (€ 543.000) dan het volledige tekort over 2017 (€ 495.521). Dit tekort wordt slechts voor een klein deel gedekt door het vangnet (€ 51.093).

In deze notitie worden bovenstaande oorzaken van het tekort BUIG over 2017 verder uitgewerkt. Ook wordt de instroom en uitstroom in de afgelopen jaren in beeld gebracht en is een analyse gemaakt van de arbeidskansen van de huidige uitkeringsgerechtigden. Hierbij is gebruikt gemaakt

van gegevens uit de benchmark van Divosa, managementinformatie van Werk en Inkomen en de arbeidsmarktmonitor van het UWV. Tot slot zijn de resultaten van een onderzoek dat de A2-samenwerking in 2017 heeft laten uitvoeren naar de effectiviteit van de ingezette re-integratie trajecten verwerkt.

Benchmark Divosa

Bij de benchmark Divosa wordt de ontwikkeling van het aantal uitkeringen en kenmerken van uitkeringsgerechtigden in onze gemeente vergeleken met andere gemeenten die aan de benchmark deelnemen.

Instroom en uitstroom per jaar ten opzichte van aantal uitkeringen BUIG in 2016 en 2017 (bron: benchmark Divosa)

	2016		2017	
	Valkenswaard	Benchmark	Valkenswaard	Benchmark
Instroom in bijstand	34%	38%	22%	32%
Uitstroom uit bijstand	28%	33%	25%	33%

In bovenstaande tabel wordt de instroom en uitstroom in 2016 en 2017 vergeleken met de in- en uitstroom van alle gemeenten die aan de benchmark deelnemen (220). In Valkenswaard is in de afgelopen twee jaar de instroom (nieuwe uitkeringen) lager dan gemiddeld. Hier tegenover staat ook een lagere uitstroom.

De lage instroom is onder andere een gevolg van een strikte poortaanpak die door Werk & Inkomen gehanteerd wordt. Inwoners die zich melden voor een uitkering krijgen eerst een gesprek over arbeidsmogelijkheden. Als de inwoner geen (grote) belemmeringen richting werk heeft, wordt met behulp van de arbeidsmakelaar, getracht deze direct naar een andere baan te bemiddelen. Hierdoor krijgt 37% van de inwoners die zich meldt, geen uitkering. Als directe bemiddeling niet mogelijk is, worden inwoners zonder grote belemmeringen richting werk gedurende drie maanden intensief begeleid richting werk bij het regionale Werkleerbedrijf (WLB).

Ontwikkeling instroom

In de loop van 2016 heeft de regionale en lokale arbeidsmarkt zich hersteld. Hierdoor is de instroom vanuit einde werk en einde WW in 2017 sterk afgenomen.

Instroom in bijstand vanaf 2015 naar reden (bron: managementinformatie W&I)

	2015	2016	2017	Totaal
Einde werk of zelfstandig bedrijf	24	31	20	75
Einde WW	34	32	22	88
Opvang statushouder	25	44	18	87

Vestiging in gemeente	25	20	21	66
Einde relatie	19	19	10	48
Overige redenen	44	33	24	101
Totaal	171	179	115	465

In 2017 is het aantal WW uitkeringen in onze gemeente met 23% afgenomen tot 600 (3,8% beroepsbevolking). Landelijk was de afname 20% (bron arbeidsmarktmonitor UWV december 2017). Wel is een relatief groot deel van de inwoners met een WW uitkering ouder dan 50 jaar en langdurig werkloos. Vanuit deze groep is in het komende jaar doorstroom richting bijstand te verwachten. Om de instroom vanuit deze groep te beperken is het project "max WW" gestart.

Het aantal werkzoekenden (Nww) is in 2017 afgenomen van 1.512 tot 1.004 (6,4% beroepsbevolking, 31 december 2017). Deze afname is sterker dan landelijk. Ook hier is het aandeel langdurig werkzoekenden en ouderen (ouder dan 50 jaar) groter dan landelijk.

Door de grote toestroom van vluchtelingen is de opvangtaakstelling van de gemeenten in de afgelopen jaren sterk toegenomen. De opvang wordt over de gemeenten verdeeld op basis van het aantal inwoners. In de eerste jaren van het verblijf zijn deze nagenoeg allemaal afhankelijk van een bijstandsuitkering. Dit heeft tot gevolg dat bij gemeenten met een relatief lage bijstandsdichtheid (waaronder Valkenswaard) het aantal uitkeringen in absolute zin evenveel toeneemt als bij een even grote gemeente met meer bijstandsuitkeringen maar relatief (%) is de toename veel groter. Hiermee wordt in het landelijk verdeelmodel BUIG maar beperkt rekening gehouden.

Het aantal bijstandsuitkeringen per inwoner in onze gemeente was op 1 januari 2017 25% lager dan het landelijk gemiddelde (bron: CBS). Dit heeft tot gevolg dat het aantal uitkeringen als gevolg van opvang statushouders procentueel sterker toeneemt dan bij de gemiddelde gemeente in Nederland. In combinatie met de historische financiering (t-2) ontstaat op korte termijn een tekort op de BUIG. De relatief sterk toegenomen uitkeringslasten leiden immers pas na 2 jaar tot een hoger budget.

	Valkenswaard	Nederland
Aantal inwoners 1-1-2017	30.516	17.081.507
Aantal uitkeringen BUIG 1-1-2017	573	426.400
% Uitkeringen per inwoner	1,88%	2,50%
Toegekende uitkeringen aan statushouders in 2016 en 2017	62	
Toegekende uitkeringen aan statushouders in 2016 en 2017 bij gemiddelde bijstandsdichtheid	46.64	
Kosten per uitkering (bron: benchmark Divosa)	13.539	
Extra lasten opvang statushouders in 2017 ten opzichte van gemeente met gemiddelde bijstandsdichtheid	€ 207.959	

De hogere uitkeringslasten als gevolg van bovenstaande vertalen zich pas vanaf 2018 in een hoger budget BUIG (t-2-systematiek).

Ontwikkeling uitstroom

De uitstroom in 2016 en 2017 is lager dan bij andere gemeenten die aan de benchmark deelnemen. Hierbij ligt een relatie met de lage instroom. Inwoners die korter van een uitkering afhankelijk zijn hebben gemiddeld een grotere kans om uit te stromen richting werk. Hiernaast heeft onze gemeente meer langdurige bijstandsgerechtigden en is de gemiddelde leeftijd hoger.

Uitstroom in bijstand vanaf 2015 naar reden (bron: managementinformatie W&I)

	2015	2016	2017	Totaal
Werk of zelfstandig bedrijf	71	67	58	196
Vertrek uit gemeente	20	16	21	57
Bereiken pensioengerechtigde leeftijd	10	14	20	44
Aangaan relatie	8	7	6	21
Overige redenen	48	39	25	112
Totaal	157	143	130	430

Uitstroom naar werk of zelfstandig bedrijf is de belangrijkste reden waarom een uitkering beëindigd wordt. Het percentage uitkeringen wat beëindigd wordt als gevolg van werkaanvaarding is in onze gemeente relatief hoger dan bij andere gemeenten die deelnemen aan de benchmark.

Samenstelling uitkeringsbestand naar uitkeringsduur per 31 december 2017 (bron benchmark Divosa)

	Valkenswaard	Benchmark
Korter dan 1 jaar	16%	24%
Tussen 1 en 2 jaar	19%	17%
Tussen 2 en 3 jaar	12%	12%
Tussen 3 en 5 jaar	18%	16%
Langer dan 5 jaar	35%	31%
Gemiddelde uitkeringsduur	60 maanden	54 maanden

Door het hoge aandeel van uitkeringsgerechtigden die al langer dan vijf jaar een uitkering genieten is de gemiddelde uitkeringsduur in Onze gemeente veel hoger dan bij andere gemeenten.

Het gering aantal kortlopende uitkeringen (< 1 jaar) is een gevolg van de lage instroom in 2017 en van de hoge uitstroom van het aantal kortdurende uitkeringen in 2017.

Het relatief hoog aantal uitkeringen met een duur tussen 1 en 2 jaar is het gevolg van het grote aantal opgevangen statushouders in 2016. Bij statushouders is uitstroom richting werk op korte termijn niet mogelijk.

Naast een gemiddeld langere uitkeringsduur is ook de gemiddelde leeftijd hoger dan gemiddeld.

Samenstelling uitkeringsbestand naar leeftijd per 31 december 2017 (bron benchmark Divosa)

	Valkenswaard	Benchmark
jonger dan 27 jaar	11%	12%
27-35 jaar	16%	17%
35-45 jaar	18%	23%
45-55 jaar	27%	26%
ouder dan 55 jaar	28%	22%
Gemiddelde leeftijd	45 jaar	42 jaar

Bovenstaande tabellen laten ook de dynamiek van het uitkeringenbestand zien. Op 1 januari 2015 waren 523 huishoudens afhankelijk van een bijstandsuitkering. In de drie jaar erna zijn er 430 uitkeringen beëindigd en is aan 465 huishoudens een uitkering toegekend.

Van de beëindigde uitkeringen in de afgelopen 3 jaar genoten slechts 51 huishoudens op 1 januari 2018 opnieuw een uitkering.

Structureel uitgestroomd vanaf 2015 naar reden van uitstroom (bron: managementinformatie W&I)

	uitstroom 2015-2017	Weer terug in uitkering op 1-1-2018	Structurele uitstroom: % geen uitkering op 1-1-2018
Werk of zelfstandig bedrijf	196	16	92%
Vertrek uit gemeente	57	2	96%
Bereiken pensioengerechtigde leeftijd	44	0	100%
Aangaan relatie	21	4	81%
Overige redenen	112	29	74%
Totaal	430	51	88%

3.3 Kenmerken huidige uitkeringsgerechtigden BUIG

De uitstroommogelijkheden naar werk van worden mede bepaald door de leeftijd van de uitkeringsgerechtigde, de uitkeringsduur en de reden van instroom in bijstand. Instroom als gevolg van einde werk/zelfstandig bedrijf en einde WW biedt over het algemeen grotere kans om een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven. Dit omdat de meeste inwoners die om deze redenen beroep op een bijstandsuitkering recente werkervaring hebben. Bij instroom als gevolg van einde relatie zijn de kansen op uitstroom naar werk op korte termijn kleiner. Uiteraard bepalen ook individuele omstandigheden (lichamelijke of psychische beperkingen van uitkeringsgerechtigden) de kans op uitstroom naar werk.

Om inzage te krijgen in de arbeidskansen van de huidige uitkeringsgerechtigden is het gehele uitkeringenbestand geanalyseerd naar reden instroom, leeftijd en uitkeringsduur. Hierbij is reden instroom als uitgangspunt genomen.

3.3.1 Opvang migranten ((voormalig) statushouders)

Opgevangen migranten naar geboorteland en uitkeringsduur (bron: managementinformatie W&I)

Geboorteland	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-5 jaar	> 5jaar	totaal
Syrië	5	29	6	2	0	42
Somalië, Eritrea en Ethiopië	4	11	9	5	8	37
Irak en Iran	2	1	1	3	4	11
Overig	4	3	4	7	12	30
Totaal	15	44	20	17	24	120

Opgevangen migranten naar geboorteland en leeftijd (bron: managementinformatie W&I)

Geboorteland	< 27 jaar	27-40 jaar	41-50 jaar	51-60 jaar	> 61 jaar	totaal
Syrië	13	15	5	6	3	42
Somalië, Eritrea en Ethiopië	13	13	8	3	0	37
Irak en Iran	1	1	2	3	4	11
Overig	2	7	10	8	3	30
Totaal	29	36	25	20	10	120

Door de hoge opvang van statushouders in de afgelopen jaren is 28% (154) van het aantal uitkeringsgerechtigden (voormalig) migrant. Hierbij is als uitgangspunt genomen dat iedereen die geboren is buiten Europa migrant is. Uitzondering hierop zijn migranten uit voormalig Joegoslavië en voormalige Sovjet-Unie. Deze uitkeringsgerechtigden hebben zich in het verleden als asielzoeker in Nederland gevestigd. Van de groep overig zijn de meeste migranten afkomstig uit voormalig Joegoslavië (10), Turkije en Marokko (8) en de voormalige Sovjet-Unie (7).

Het aantal migranten in bovenstaande tabel is gecorrigeerd voor migranten die als gevolg van einde werk of zelfstandig bedrijf of einde WW in de uitkering terecht zijn gekomen (16). Reden hiervan is dat deze migranten werkervaring hebben en daardoor kansrijker zijn op de arbeidsmarkt. Ook zijn geen migranten opgenomen die als gevolg aan einde relatie (18) afhankelijk zijn geworden van een bijstandsuitkering. Het merendeel hiervan (11) geniet langer dan 3 jaar een uitkering. Deze worden meegenomen bij de analyse van de instroom als gevolg van einde relatie. Statushouders die zich als gevolg van verhuizing (6) een uitkering genieten, zijn wel meegenomen. Deze groep woont relatief kort (maximaal 3 jaar) in onze gemeente.

Het grootste deel van de ingestroomde statushouders in de afgelopen 3 jaar is afkomstig uit Syrië (40). Een groot deel hiervan is jong (68% jonger dan 40 jaar), alleenstaand (68%) en op dit moment nog bezig met taalonderwijs. De overige instroom van statushouders in de afgelopen jaren is voornamelijk afkomstig uit Somalië, Eritrea en Ethiopië (24). Bij deze groepen ligt er in de komende jaren mogelijkheden voor uitstroom.

Hiernaast kent onze gemeente 41 uitkeringsgerechtigden die niet geboren zijn in Europa en al langer dan 3 jaar een uitkering genieten. Van deze groep is 27% (11) jonger dan 40 jaar, 32% (13) tussen de 40 en 50 jaar en 31% (17) 50 jaar of ouder. Hiervan zijn er 21 alleenstaand, 11 alleenstaande ouder en 9 echtparen.

Van de in bovenstaande tabel vermelde migranten is 75 alleenstaand, 12 alleenstaande ouder en 33 gehuwd.

3.3.2 Einde werk of zelfstandig bedrijf

Uitkeringsgerechtigden ingestroomd als gevolg van einde werk of einde zelfstandig bedrijf naar leeftijd en uitkeringsduur (bron: managementinformatie W&I)

	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-5 jaar	> 5jaar	totaal
jonger 27 jaar	1	3	0	0	0	4
27-40 jaar	3	5	2	3	3	16
41-50 jaar	3	2	1	4	3	13
51-60 jaar	2	1	1	0	8	12
> 60 jaar	0	2	1	4	3	10
totaal	9	13	5	11	17	55

Inwoners die als gevolg van einde werk en einde eigen bedrijf hebben recente werkervaring en zijn daarmee over het algemeen relatief kansrijk op de arbeidsmarkt.

In de afgelopen drie jaar zijn 75 inwoners ingestroomd in de bijstand als gevolg van einde werk en einde eigen bedrijf (zie reden instroom 2015-2017). Inmiddels zijn er hiervan al 48 (64%) uitgestroomd.

Met name bij de uitkeringsgerechtigden die kort een uitkering genieten (22 korter dan 2 jaar) liggen uitstroommogelijkheden richting werk. Zeker ook omdat het grootste deel ook relatief jong is.

Van deze groep uitkeringsgerechtigden zijn 35 personen alleenstaand, 10 alleenstaande ouder en 10 gehuwd/samenwonend.

3.3.3 Einde WW

Uitkeringsgerechtigden ingestroomd als gevolg van einde WW naar leeftijd en uitkeringsduur (bron: managementinformatie W&I)

	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-5 jaar	> 5jaar	Totaal
jonger 27 jaar	1	0	0	1	0	2
27-40 jaar	4	3	1	5	3	16
41-50 jaar	3	2	1	3	8	17
51-60 jaar	4	2	5	9	15	35
> 60 jaar	6	2	5	14	8	35
Totaal	18	9	12	32	34	105

In de afgelopen drie jaar zijn 88 inwoners ingestroomd als gevolg van einde WW (zie reden instroom 2015-2017). Inmiddels zijn er 49 (56%) uitgestroomd.

Voormalig WW'ers hebben voorafgaand aan de instroom in de bijstand een WW-uitkering genoten. Hierdoor is de periode waarin deze een uitkering genieten langer dan in bovenstaande tabel vermeld staat. Met name inwoners met een lang arbeidsverleden hebben voorafgaand aan de bijstand al meerdere jaren WW. Over het algemeen zijn dit personen met een hogere leeftijd.

Het aantal inwoners dat als gevolg van einde WW in de bijstand terecht is gekomen is aanzienlijk. Als gekeken wordt naar leeftijd (67% ouder dan 50 jaar) en bijstandsduur (63% van de personen jonger dan 60 geniet minimaal 3 jaar een bijstandsuitkering), dan lijken de mogelijkheden op uitstroom naar werk op korte termijn beperkt.

Van de uitkeringsgerechtigden die na WW afhankelijk zijn geworden van een bijstandsuitkering zijn er 77 alleenstaand, 7 alleenstaande ouder en 21 gehuwd. Het merendeel van de gehuwden is ouder dan 60 (14) of tussen de 50 en 60 jaar oud (4).

3.3.4 Vestiging in gemeente

Uitkeringsgerechtigden ingestroomd als gevolg van vestiging in gemeente naar leeftijd en uitkeringsduur (bron: managementinformatie W&I)

	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-5 jaar	> 5jaar	Totaal
jonger 27 jaar	1	1	0	0	0	2
27-40 jaar	4	4	0	2	0	10
41-50 jaar	5	4	2	0	0	11
51-60 jaar	3	2	2	3	0	10
> 60 jaar	3	2	0	0	0	5
Totaal	16	13	4	5	0	38

In de afgelopen drie jaar zijn er 66 inwoners ingestroomd in de bijstand als gevolg van vestiging in de gemeente. Deze inwoners hadden meestal een bijstandsuitkering in de vorige gemeente waarin ze woonden. Hierdoor is de werkelijke duur van de bijstand langer dan in bovenstaande tabel is weergegeven. Van de instroom van de afgelopen drie jaar op deze reden is inmiddels al weer 50% (33) uitgestroomd. De reden van uitstroom zijn verhuizing naar andere gemeente (12) en verwerven werk (10).

Van de huidige uitkeringsgerechtigden zijn er 32 alleenstaand, 6 alleenstaande ouder en geen gehuwden.

De uitstroommogelijkheden richting werk van deze groep zijn lastig te bepalen. Ook omdat het grootste deel in de vorige woongemeente waarschijnlijk ook al een uitkering genoot. Als gekeken wordt naar leeftijd en uitkeringsduur in Onze gemeente dan zou enige uitstroom vanuit deze groep richting werk mogelijk moeten zijn.

3.3.5 Einde relatie

Uitkeringsgerechtigden ingestroomd als gevolg van einde relatie naar leeftijd en uitkeringsduur (bron: managementinformatie W&I)

	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-5 jaar	> 5jaar	Totaal
jonger 27 jaar	1	0	0	0	0	1
27-40 jaar	2	6	4	2	5	19
41-50 jaar	2	4	3	6	10	25

51-60 jaar	0	1	1	2	6	10
> 60 jaar	3	1	2	3	17	26
Totaal	8	12	10	13	38	81

Ook het beëindigen van een relatie is een veelvoorkomende reden om een bijstandsuitkering aan te vragen. In de afgelopen drie jaar zijn 48 uitkeringen toegekend als gevolg van verbreken van een relatie. Hiervan zijn er slechts 12 (25%) uitgestroomd.

Van de huidige uitkeringsgerechtigden is 60% alleenstaand (48) en 40% alleenstaande ouder (33). Het grootste deel is vrouw (71, 88%).

Van de alleenstaanden zijn er 8 jonger dan 50 en zitten korter dan 3 jaar in de uitkering. Hier liggen mogelijkheden van uitstroom richting werk. Van de alleenstaanden die ouder zijn dan 50 jaar genieten er 19 langer dan 3 jaar bijstand.

De alleenstaande ouders (33) zijn over het algemeen jonger (52% jonger dan 40 jaar). Ook geniet 45% (15) maximaal drie jaar een uitkering.

3.3.6 Overige uitkeringsgerechtigden

Kolom1	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-5 jaar	> 5jaar	Totaal
jonger 27 jaar	7	4	4	2	0	17
27-40 jaar	0	0	5	6	14	25
41-50 jaar	1	3	2	4	9	19
51-60 jaar	8	4	7	6	32	57
> 60 jaar	1	6	1	11	22	41
Totaal	17	17	19	29	77	159

Van de overige uitkeringsgerechtigden (159) is de reden van instroom zeer divers. Voorbeelden hiervan van einde studie, einde uitkering arbeidsongeschiktheid en einde andere inkomsten (zijnde niet inkomsten uit arbeid of uit WW).

Bij uitkeringsgerechtigden jonger dan 27 jaar is einde studie een belangrijke reden van bijstandsafhankelijkheid (7).

Deze groep bestaat voor het grootste deel uit alleenstaanden (118). Ook is het overgrote deel in Nederland geboren (135).

Conclusie

Onze gemeente kent een zeer dynamisch uitkeringenbestand. In de afgelopen jaren is er gemiddeld 30% per jaar in- en uitgestroomd. Hierbij is het aantal uitkeringsgerechtigden wat na korte tijd in de uitkering terugkomt (draaideurklanten) laag.

Van de ingestroomde uitkeringsgerechtigden vanaf 2015 is inmiddels weer de helft uitgestroomd. Hierbij heeft de reden waarom iemand een uitkering heeft aangevraagd invloed op de uitstroomkansen.

Uitstroom naar reden instroom vanaf 2015

	Totale instroom vanaf 2015	Aantal reeds uitgestroomd	Waarvan uitstroom naar werk	% Uitstroom
Einde werk of zelfstandig bedrijf	75	48	36	64%
Einde WW	88	49	35	56%
Opvang statushouder	87	8	5	9%
Vestiging in gemeente	66	33	10	50%
Einde relatie	48	12	6	25%
Overige redenen	101	54	23	53%
Totaal	465	204	115	44%

Het huidige uitkeringenbestand heeft in vergelijking met andere gemeenten (benchmark Divosa) relatieve hoge leeftijd en geniet al geruime tijd een uitkering. Hierdoor zijn de kansen op uitstroom naar werk gemiddeld kleiner dan bij een vergelijkbare gemeente.

De verklaring hiervoor is de forse en effectieve investering die in de afgelopen jaren gedaan is in arbeidstoeleiding. Nagenoeg iedereen met arbeidsmogelijkheden is bemiddeld richting werk. Ondanks de moeilijke situatie op de arbeidsmarkt is de uitstroom naar werk hoog gebleven.

De efficiëntie van de inzet van de re-integratiemiddelen wordt ook bevestigd door een extern onderzoek dat in opdracht van de A2-samenwerking is uitgevoerd naar de effectiviteit van re-integratie. Hierbij is als definitie van effectiviteit als de activiteit het vooraf beoogde doel heeft behaald. Het onderzoek is gedaan naar de ingezette activiteiten in 2016. Omdat de uitvoeringspraktijk niet veranderd is, zijn de resultaten ook representatief voor 2017.

In het onderzoek zijn 204 ingezette re-integratie trajecten onderzocht. Van de ingezette trajecten bleek 64% effectief.

Dit neemt niet weg dat er nog onder andere door de verbeterde arbeidsmarkt nog mogelijkheden tot uitstroom richting werk zijn bij de huidige uitkeringsgerechtigden. Zeker bij de opgevangen

statushouders in de afgelopen 3 jaar. Hiervoor worden in 2018 projecten rondom 'participatie statushouders' gestart.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren

Toelichting bij B

Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college nogmaals aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn genomen om alsnog dan wel tot verdere tekortreductie te komen. Het is aan het lokale bestuur om te bepalen of verdere tekortreductie gerealiseerd wordt via de reeds getroffen maatregelen dan wel dat het nodig is om aanvullende maatregelen te treffen.

Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt.

De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15/08/2018).

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke aanvullende interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om dit tekort verder te reduceren.

- Geef waar mogelijk de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- Betrek in uw antwoord de effectiviteit van de maatregelen in eerdere tekortjaren.
- Indien aanvullende maatregelen niet nodig worden geacht, moet dat worden uitgelegd.
- Omschrijf bij een externe maatregel hoe deze tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.

Ter dekking voor lasten voor participatie ontvangt elke gemeente middelen vanuit de integratie-uitkering sociaal domein. Voor 2017 ontving de gemeente Valkenswaard € 544.049 voor de participatie van de klassieke doelgroep (uitkeringsgerechtigden en Nuggers) en € 83.891 voor de nieuwe doelgroepen (burgers die voorheen instroomden in de WaJong en WSW). In de komende jaren nemen de middelen voor de klassieke doelgroep af en nemen de middelen voor de nieuwe doelgroepen toe. Per saldo blijven de beschikbare middelen in de komende jaren ongeveer gelijk terwijl de doelgroep toeneemt. Dit als gevolg van jaarlijkse toestroom vanuit de nieuwe doelgroepen.

De gemeente zet diverse projecten en instrumenten in om het aantal uitkeringsgerechtigden te beperken. De insteek is dat we maatwerk leveren: we kiezen die ondersteuning die aansluit bij de specifieke situatie van de uitkeringsgerechtigde. Dit levert een grote diversiteit aan producten op. Daarnaast hebben we zelf een aantal projecten opgezet die we met de hulp van samenwerkingspartners uitvoeren. In deze paragraaf werken we die uit.

De uitgaven in 2017 bedroegen € 616.481 en zijn de volgende producten besteed:

Overzicht uitgaven participatie 2017 (bron: financiële administratie gemeente Valkenswaard)

product	uitgave 2017
begeleidingskosten LKS (nieuwe doelgroepen)	109.646
Werkleerbedrijf	92.827
Loonkostensubsidie oud	89.515
Arbeidsmakelaar	76.596
Clean Team	71.318
Carrousel/IMM@WORK	50.796
Losse maatwerkprojecten	46.683
Goed voor elkaar	26.661
Hartlopen werkt	22.385
Baanbrekend solliciteren	10.072
Vrijwilligersproject	6.983
Project BTW compensatie	12.999
Totaal	616.481

4.1 Projecten en instrumenten die reeds – voor 2017 – zijn gestart*1. Handhaving*

Als er signalen van mogelijke fraude zijn, zoals verblijfplaats, samenleving of verzwegen inkomsten, wordt handhaving ingeschakeld. Sinds het begin van 2016 is er een handhaver gedetacheerd vanuit een specialistisch bureau bij Werk & Inkomen.

2. Poortaanpak

Als iemand aangeeft een beroep te willen doen op een uitkering, wordt hij uitgenodigd voor een intakegesprek. Doelstelling hierbij is wijzen op de eigen verantwoordelijkheid en een beeld te krijgen van de mogelijkheden tot arbeid. Ook wordt bij signalen van mogelijke fraude (woonsituatie of arbeid) een onderzoek ingesteld. Voor uitkeringsgerechtigden voor wie arbeid niet mogelijk is, wordt de uitkeringsaanvraag direct in behandeling genomen.

Voor uitkeringsgerechtigden die kunnen werken, maken we gebruik van de mogelijkheden die het Werkleerbedrijf (WLB) biedt. De poortaanpak van het WLB is een training met werkcomponent voor inwoners die een beroep doen op de bijstand en die kunnen werken. Op de locatie in Eindhoven worden deelnemers maximaal aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en gestimuleerd om

zelf initiatief te tonen om werk te vinden. Het WLB is een samenwerkingsverband van de GRWRE en de verbonden gemeenten.

3. *Jobhunting*

Wanneer een uitkeringsgerechtigde kansrijk is op de arbeidsmarkt maar ondersteuning noodzakelijk is om aan het werk te komen, schakelen we een jobhunter in. Deze (externe) professional gaat samen met de uitkeringsgerechtigde aan de slag om werk te vinden. Doordat we met deze externe partijen *less cure, less pay* afspraken hebben, leiden deze trajecten vaak tot het vinden van werk en besparen ze bovendien kosten. Voor niet-succesvol afgesloten trajecten betalen we immers een lagere vergoeding.

4. *Clean Team*

Voor mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt is het project Clean Team gestart. Dit team werkt twee dagen per week aan een schonere en meer opgeruimde gemeente. De deelnemers doen dit gedurende maximaal een jaar en met behoud van uitkering. Hierdoor hebben mensen meer structuur in hun bestaan, zijn ze meer betrokken bij de samenleving en vergroten ze hun kansen op de arbeidsmarkt. Alhoewel dit project niet gericht is op uitstroom, komen deelnemers in individuele gevallen wel aan werk. Daarnaast zijn de reacties van de betrokken partijen (deelnemers, inwoners en gemeente) ronduit positief.

5. *Sluitende aanpak VSO-PrO leerlingen*

De VNG heeft gemeenten opgeroepen om goede afspraken te maken met VSO- en Praktijkscholen over de ondersteuning aan en het begeleiden van schoolverlaters die zich niet kunnen redden op de arbeidsmarkt. Binnen het sociaal team worden de schoolverlaters actief benaderd (sluitende aanpak) en worden zij begeleid & gemonitord naar arbeid, dagbesteding of vervolgonderwijs.

6. *Maak een punt met je leeftijd*

Om het aantal 50⁺ers met een bijstandsuitkering te verminderen, is in de zomer van 2015 een pilot van een jaar gestart voor deze groep. In samenwerking met een lokale externe partij is een groep deelnemers intensief begeleid om te komen tot het vinden van werk.

7. *Arbeidsmakelaar*

De arbeidsmakelaar zorgt voor de directe verbinding tussen gemeentelijke werkgevers en werkzoekenden. De arbeidsmakelaar bemiddelt mensen naar werk waarbij niet alleen gericht wordt op uitkeringsgerechtigden maar ook op niet-uitkeringsgerechtigden (VSO-PrO leerlingen) of personen die zich melden voor een uitkering. Op deze wijze wordt beroep op een bijstandsuitkering beperkt.

8. *Social Return*

Met de komst van de Participatiewet is het meer dan voorheen van belang om werkgevers actief te benaderen om werkplekken beschikbaar te stellen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. SROI (Social Return on Investment) is een instrument dat daar effectief bij kan helpen.

SROI heeft als doel dat een investering van de opdrachtgever ook een sociale winst (return) oplevert, naast het 'gewone' rendement. Het 'hogere' doel van de inzet van SROI is duurzame (arbeids)participatie. De gemeente verplicht de opdrachtnemer om (bij een aanbesteding) een bepaald percentage van de aanneemsom te besteden aan de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Op deze manier krijgen ook deze inwoners de kans om hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren.

4.2 Gestarte projecten en instrumenten in 2017

In 2017 zijn er diverse extra inspanningen gedaan om het aantal bijstandsuitkeringen en daarmee de uitkeringslasten te beperken. Het ging om maatregelen om zowel de instroom te beperken als de uitstroom te vergroten.

1. *imm@Work*

Sinds het voorjaar van 2017 draait er een nieuw programma dat aansluit op de dienstverlening van de poortaanpak. Die inwoners die niet door de inzet van het WLB aan het werk hebben kunnen gaan, stromen hier in. Zij worden ondersteund door twee externe professionals die hen ondersteunen met het maken van een onderscheidend CV, het verhogen van de motivatie en het vinden van werk.

2. *Onderzoek effectiviteit re-integratie*

In 2017 is gestart met een onderzoek door Avans Hogescholen naar de effectiviteit van de ingekochte re-integratieactiviteiten op A2 niveau (gemeenten Heeze-Leende, Valkenswaard & Cranendonck). Hierdoor ontstaat een compleet overzicht van alle re-integratie activiteiten met doelstelling en resultaat waardoor het budget nog meer doelgericht ingezet kan worden.

3. *Aansluiting lokale werkgroep statushouders*

Medio 2017 is de werkgroep integratie statushouders gestart. In deze brede werkgroep komen diverse specialisten bijeen (inburgering, werk & inkomen, WMO, onderwijs, buurtsportcoach, openbare orde & veiligheid). Gezamenlijk wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan voor de integratie van statushouders.

4. *Pilot arbeidsmakelaar bij intake*

Het eerste contact met de uitkeringsaanvrager betreft een zogenoemd 'poortgesprek'. In dit gesprek worden alleen de kansen op en wensen bij het verwerven van arbeid besproken. Dit gesprek is onderdeel van de poortwachtersaanpak. Vanaf medio 2017 heeft de arbeidsmakelaar aan deze gesprekken deelgenomen om kansen en ontwikkelingen vanuit de arbeidsmarkt meteen te kunnen inpassen in de trajectafspraken.

5. *Social Impact Bonds (SIB)*

In 2017 hebben we met enkele gemeenten in de omgeving de mogelijkheden onderzocht voor het opstarten van een SIB voor de re-integratie van statushouders. Uiteindelijk bleek de 'businesscase'

financieel niet haalbaar en betrouwbaar. Daarom is ingezet op het ontwikkelen van een aanpak in eigen beheer en in samenwerking met diverse lokale en regionale spelers.

6. Vrijwilligersproject

Tijdens deze pilot worden deelnemers begeleid bij het vinden van een passende vrijwilligersplek. De deelnemers worden door de klantmanager aangemeld waarna een kennismaking plaatsvindt met de vrijwilligerscoach, klantmanager en deelnemer. Samen met de deelnemer stelt de vrijwilligerscoach een persoonlijk trajectplan op en vindt er onderzoek plaats naar de mogelijkheden van de deelnemer. De deelnemer heeft gesprekken bij potentiële instanties/organisaties waarna de start plaatsvindt. Nazorg vindt plaats en het traject wordt afgesloten met een eindevaluatiegesprek en een eindverslag.

7. Max. ww

In 2017 is het Max. WW project gestart. De aanpak Max WW is voor inwoners met een werkloosheidsuitkering die dreigen 'door te zakken' naar de bijstand. In de laatste fase van de WW krijgen zij extra ondersteuning om werk te vinden. Op die manier wordt instroom in de Participatiewet te voorkomen.

8. Benchmark Divosa

De Divosa Benchmark is het instrument waarmee gemeenten hun prestaties op gebied van Werk & Inkomen kunnen meten en vergelijken met meer dan 220 andere gemeenten (84% dekking bijstandsvolume). Hierdoor wordt inzage verschaft in de prestaties van de gemeente Valkenswaard op het gebied van bijstand, re-integratie en handhaving ten opzichte van andere gemeenten. Doordat deze informatie vergeleken kan worden met andere vergelijkbare gemeenten levert dit bruikbare informatie en ideeën op.

9. Sportproject

We zijn actief op zoek gegaan naar nieuwe wegen om onze klanten letterlijk en figuurlijk in beweging te brengen. Actief bezig zijn is ontzettend goed voor mensen. Door te sporten verbetert conditie en gewicht maar het maakt mensen ook mentaal en fysiek weerbaarder, geeft eigenwaarde, inzicht en vertrouwen in het eigen kunnen. De gemeente Valkenswaard is in 2017 gestart met diverse sportprojecten waardoor mensen in beweging komen, het sociale netwerk uitbreiden, hun doelen realiseren en de weg naar werk verbeteren. Op langere termijn verwachten we hier uitstroom naar werk uit.

4.3 Projecten vanaf 1 januari 2018 van start

1. Taal op het werk

Statushouders leren tijdens de inburgeringscursus de basis van de Nederlandse taal, de cultuur en maken kennis met de arbeidsmarkt. Dit is gericht op het behalen van het inburgeringsexamen. Het bereidt statushouders nog onvoldoende voor op werken in Nederland. Weinig statushouders zijn direct bemiddelbaar naar werk in Nederland.

Dit project is een taal- en werktraining voor statushouders. De arbeidsmakelaars gaan samen met de statushouder op zoek naar een passende werkplek waar zij hun taalstage kunnen volbrengen. Gedurende deze taalstage krijgt de statushouders een taalwerktraining (groep) en individuele taal/werk coaching op de werkplek zelf.

Na afloop van dit project (+/- 6 maanden) heeft de statushouder zijn inburgeringsexamen (bijna) behaald en klaar voor de bemiddeling richting de arbeidsmarkt voor een betaalde werkplek.

2. Training Eritreeërs

In toeleiding van Eritreeërs naar de arbeidsmarkt, wordt duidelijk dat zij extra ondersteuning nodig hebben. Dit heeft te maken met het feit dat zij niet gewend zijn om hun mening te geven, na te denken over de toekomst en wat zij daarin willen bereiken. Dit maakt het o.a. lastig voor hen om zich te presenteren/profileren aan een werkgever. Door Eritreeërs extra ondersteuning te bieden, vergroten we hun kans op integratie en het vinden van een baan.

Eritreeërs komen uit een repressief land, waarbij individuele zelfbewustwording of persoonlijke ontwikkeling gevaarlijke vraagstukken kunnen zijn. De training wordt lokaal gegeven door een oud-vluchteling met Eritrese achtergrond. Bij deze training begint de toekomstplanning eerst met een duidelijk inventarisatie van de persoonlijke talenten, vaardigheden en aspiraties. Deze grote vragen worden spelenderwijs en cultuursensitief gebracht. Hierdoor is het begrijpelijk en te verwerken. Inzicht wordt vervolgens omgezet in concreet geformuleerd doelen en stappenplan: de Toekomst Visie.

3. Test & Training Center

De gemeente Cranendonck is in oriënterend overleg met de ministeries van Justitie & Veiligheid en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daarin wordt onderzocht of vervroeging van de inspanningen op het gebied van re-integratie mogelijk is. Dat zou moeten gebeuren door het opstarten van een test- & trainingscentrum op locatie in het asielzoekerscentrum. In feite levert dit een 'assessment' op van de kandidaten en wordt al gestart met een trainingsprogramma om daaraan opvolging te geven. Als dit prille initiatief leidt tot een pilot is de gemeente Valkenswaard voornemens daarbij aan te sluiten.

4. Laaggeletterdheid

Veel mensen hebben moeite met lezen en schrijven. Naar schatting heeft 12-14% van de mensen tussen de 15 en 65 jaar daar zelfs zo veel moeite mee dat ze er in het dagelijks leven veel hinder van hebben, zij worden ook wel laaggeletterden genoemd. Zij hebben moeite met het begrijpen van een bijsluiter van medicijnen, brieven van instanties of met werkinstructies. Het vinden van werk is voor deze groep moeilijk. Daarnaast is er ook een grote groep mensen, die moeite heeft met andere basisvaardigheden zoals omgaan met de computer en rekenen. Kortom, zij beschikken over onvoldoende basisvaardigheden om optimaal in de huidige maatschappij te kunnen functioneren. In Valkenswaard wordt daarom in het voorjaar 2018 gestart met een programma

dat bestaat uit cursussen, workshops, inloopsprekuren en persoonlijke begeleiding. Klantmanagers Werk en Inkomen krijgen in mei 2018 een training 'herkennen en doorverwijzen', zodat zij mensen voor wie het van toepassing het programma aan kunnen bieden. Op deze manier vergroten we de basisvaardigheden en dus kansen op werk van betreffende mensen.

5. *Beroepsvoorkeur-, talenten- en vaardigheden test*

In 2018 willen we onze klantdiagnose verdiepen door het afnemen van een test, die toegespitst is op mensen in de bijstand. Door het maken van deze test wordt in kaart gebracht waar een persoon staat, welke inzichten iemand heeft en welke beroepsvoorkeur. Met deze resultaten is het mogelijk om samen met de arbeidsmakelaar gericht te kijken naar mogelijkheden en wellicht een oplossing vinden voor het vinden van een passende baan. De testresultaten geven inzicht in beroepsvoorkeur, talenten & competenties en ontwikkelpunten.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde aanvullende interne en externe maatregelen op de verdere reductie van het tekort. Bij B staat toegelicht wat externe maatregelen zijn.

- Geef aan hoe de maatregelen leiden tot verdere tekortreductie.
- Geef een inschatting van het gezamenlijke beoogde effect of het beoogde effect per maatregel, waarbij kwantitatief of kwalitatief inzichtelijk wordt gemaakt dat er een reductie van het tekort zal optreden.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

5.1 **Projecten en instrumenten die reeds – voor 2017 – zijn gestart**

1. *Handhaving*

In 2017 zijn in de gemeente Valkenswaard 18 onderzoeken afgerond. Vier uitkeringen zijn door onderzoek niet toegekend, 10 uitkeringen zijn beëindigd dan wel gewijzigd, 4 uitkeringen zijn ongewijzigd. Dit heeft een besparing van € 175.752 op jaarbasis opgeleverd. De kosten van deze onderzoeken bedragen € 52.751 waardoor een saldo van € 123.001 resteert.

Bij de effectiviteit van handhaving wordt ervan uitgegaan dat elke beëindigde uitkering een jaar uitkeringslasten bespaard. In hoeverre dit reëel is, is lastig te beoordelen. Dit neemt niet weg dat handhaving rendabel blijft.

2. *Poortaanpak*

Door het werkleerbedrijf wordt de instroom in de uitkering beperkt. Het doel van het werkleerbedrijf is uitstroom naar betaalde arbeid. Uit het onderzoek dat door Avans Hogescholen in 2017 is uitgevoerd, blijkt dat 40,32% van de inwoners die zich melden voor een uitkering na dit programma

uitstroomt naar betaalde arbeid (incl. parttime arbeid, al dan niet met ondersteuning van een loonkostensubsidie).

3. *Jobhunting*

Binnen de A2-gemeenten worden jobhunting trajecten bij 4 partners ingekocht. Volgens onderzoek van Avans Hogescholen dat in 2017 heeft plaatsgevonden, blijkt dat de effectiviteit van deze trajecten per partner tussen 33,33% en 69,23% ligt. Een traject heeft zijn doel bereikt als de deelnemer volledig uitstroomt uit de uitkering middels parttime of fulltime arbeid.

4. *Clean Team*

Ondanks dat dit project niet gericht is op uitstroom maar op sociale activering, komen deelnemers in individuele gevallen wel aan het werk. In 2017 zijn de volgende resultaten behaald: De resultaten van dit project in 2017 zijn als volgt:

- einde project door studie / afzien uitkering	13,0%
- doorstroom naar ander (re-integratie) traject	47,8%
- uitstroom naar regulier werk (evt. met loonkostensubsidie)	13,0%
- ziek (uit traject)	17,4%
- niet gemotiveerd	4,4%
- doorstroom naar groenproject	4,4%

5. *Sluitende aanpak VSO-Pro leerlingen*

De aanpak van vso-pro jongeren is gericht op het ondersteunen van schoolverlaters van VSO-PRO-scholen bij de overgang van school naar vervolgonderwijs, dagbesteding of werk. Het doel is het in beeld houden van schoolverlaters van VSO-PRO scholen, door het bieden van ondersteuning. Hierdoor is het (uitstroom)perspectief van deze leerlingen tijdig helder en wordt gezorgd voor een drempelloze overgang. Door de leerling 'in beeld' te houden en nauw samen te werken met de scholen en binnen het sociaal team wordt voorkomen dat de jongere uit beeld raakt en de afstand tot de arbeidsmarkt groter wordt.

In schooljaar 2016/2017 zijn er 51 leerlingen uitgestroomd in de gemeenten Valkenswaard, Cranendonck en Heeze-Leende. De uitstroomrichtingen zijn als volgt (bron: RMC)

Uitstroom VSO Pro jongeren 2016-2017	Doorgestroomd vervolgonderwijs	Begeleid richting werk	Indicatie dagbesteding
51 leerlingen →	32	13	6

6. *Maak een punt met je leeftijd*

Het doel van het project is het vinden van betaalde arbeid. De eerste 6 maanden van dit project bestaan uit het intensief zoeken naar werk, de 6 maanden daarna staan in het teken van begeleiding en ondersteuning. De resultaten van dit project zijn als volgt:

- parttime werk	8,33%
- fulltime werk	8,33%
- vervolg met cursus/begeleiding	33,33%
- vrijwilligerswerk	8,33%
- voortijdig beëindigd	8,33%
- geen resultaat	33,33%

7. Arbeidsmakelaar

De arbeidsmakelaar heeft in 2017 gezorgd voor 101 plaatsingen (waaronder 11 niet-uitkeringsgerechtigde, zoals vso-pro jongeren), deze zijn te verdelen in:

- 46 plaatsingen naar betaalde arbeid, bij 28 plaatsingen heeft dit geleid tot uitstroom uit de uitkering (waarvan 6 niet-uitkeringsgerechtigden);
- 55 werkstages, te verdelen in:
  - o 17 proefplaatsingen (waarvan 7 hebben geleid tot uitstroom uit de uitkering);
  - o 14 taalstages;

24 werkervaringsplaatsingen (waarvan 9 plaatsingen hebben geleid tot uitstroom uit de uitkering).

8. Social Return

Door de inzet van SROI stroomt 80-90% (al dan niet tijdelijk) uit naar betaalde arbeid. Het doel is dat middels SROI 80-90% duurzaam uitstroomt door of in dienst te komen bij de opdrachtnemer (werkgever) of door te stromen naar een andere betaalde arbeidsplaats.

5.2 Gestarte projecten en instrumenten in 2017

1. IMM@Work

Dit project is in maart 2017 van start gegaan en kent een succesvolle trajectafroning van 66,67%. In dit project is 41,67% volledig uitgestroomd naar arbeid, 25% is parttime uitgestroomd en 33,33% neemt deel aan een werkervaringsplek bij een ondernemer/organisatie. Naast de begeleiding richting arbeid wordt ook verdere activering aangeboden. Hierbij is te denken aan: het uitbreiden van het sociaal netwerk, het (weer) oppakken van hobby's en sport, het (weer) deelnemen aan buurtnetwerken en verenigingsleven.

2. Onderzoek effectiviteit re-integratie

In 2017 is onderzoek verricht naar de inzet van middelen en de uitkomsten van de re-integratieactiviteiten. In 2017 is dit onderzoek door Avans Hogescholen uitgevoerd en is per aanbieder de effectiviteit van een traject inzichtelijk geworden. Deze uitkomsten worden gebruikt om het re-integratiebudget te besteden bij partners die hoog scoren in dit onderzoek.

3. Aansluiting lokale werkgroep statushouders

Door een lokale werkgroep rondom de integratie van statushouders te starten worden problemen in een vroegtijdig stadium gesignaleerd en actie ondernomen. Tevens wordt binnen deze werkgroep een uitvoeringsplan gemaakt waarin verdere acties rondom integratie, arbeidstoeleiding, gezondheid en welzijn worden uitgewerkt.

4. Pilot arbeidsmakelaar bij intake

Ondanks het feit dat de beide kanten van de arbeidsmarkt (vraag en aanbod) op deze manier gecombineerd worden heeft dit niet geleid tot grootse effecten. De oorzaak daarvan is de grote afstand tot de arbeidsmarkt van de actuele instroom.

5. Social Impact Bonds

Deze 'businesscase' bleek financieel niet haalbaar en betrouwbaar en is daardoor niet van start gegaan.

6. Vrijwilligersproject

In september 2017 is deze pilot gestart voor uitkeringsgerechtigden uit Heeze-Leende en Valkenswaard. Gedurende deze pilot worden 12 uitkeringsgerechtigden begeleid bij het vinden van een passende vrijwilligersplek. Inmiddels zijn 8 mensen in begeleiding waarvan er 4 gestart zijn op een vrijwilligersplaats.

7. Max. ww

In 2017 zijn 2 bijeenkomsten georganiseerd voor ww-gerechtigden uit de gemeenten Heeze-Leende en Valkenswaard. Per bijeenkomst waren er 10-15 'max. ww-ers' uitgenodigd waarvan er 5-7 personen aanwezig waren. Deze personen krijgen extra ondersteuning aangeboden om te voorkomen dat zij – na het einde van de ww-uitkering – een bijstandsuitkering moeten aanvragen. Van dit aanbod hebben in 2017 5 mensen gebruik gemaakt.

8. Benchmark Divosa

Net als de analyse van het klantenbestand leidt de benchmark van Divosa niet direct tot uitstroom uit de uitkering. Door vergelijking van de gemeente Valkenswaard met andere gemeenten wordt bruikbare informatie verkregen die ingezet wordt om o.a. de re-integratiemogelijkheden van het klantenbestand te versterken.

9. Sportproject

Het doel van dit project is dat mensen in beweging komen, hun netwerk uitbreiden, doelen realiseren, werken aan hun zelfbeeld en uiteindelijk de stap naar arbeid maken. Het ligt niet in verwachting dat deze stap naar arbeid gedurende dit sportproject wordt gezet maar op langere termijn wordt uitstroom verwacht (ook door een combinatie met andere re-integratietrajecten).

5.3 Projecten vanaf 1 januari 2018 van start

1. *Taal op het werk*

Dit project gaat van start met 12 deelnemers uit Heeze-Leende en Valkenswaard. De verwachting is dat allen een stageplaats/werkervaringsplaats vinden en dat na 12 maanden 70% een (parttime) betaalde baan heeft gevonden.

2. *Training Eritreeërs*

De training wordt lokaal gegeven aan een groep van ongeveer 7-8 Eritreeërs. In het voorjaar 2018 gaat de training als pilot van start. Na evaluatie van de training volgt een advies over het wel of niet structureel inzetten van de training. De verwachting is dat 80% een persoonlijk stappenplan heeft opgesteld: de Toekomst Visie. Deze Toekomst Visie is van belang om verder stappen richting de arbeidsmarkt te zetten.

3. *Test & Training Center*

Het Test & Training Center is een zeer pril initiatief. Op dit moment is het nog niet mogelijk een realistische verwachting t.a.v. dit project te geven.

4. *Laaggeletterdheid*

Naar schatting heeft 12-14% van de mensen tussen de 15 en 65 jaar moeite met lezen en schrijven. Vanaf mei start de training 'herkennen en doorverwijzen' aan klantmanagers en na de zomer start het programma laaggeletterdheid. Verwacht wordt dat door deze programma's laaggeletterdheid eerder in beeld is zodat mensen geholpen kunnen worden.

5. *Beroepsvoorkeur-, talenten- en vaardigheden test*

Door deze test kunnen de deelnemer en arbeidsmakelaar gericht aan de slag om een taalstage, werkervaringsplaats of betaalde baan te vinden dat zo goed als mogelijk aan kan sluiten bij de uitkomsten van deze test.

D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier).

Het college van burgemeester en wethouders van de Valkenswaard verklaart dat het voor 15 augustus 2018 aanvullende interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 22-5-2018

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'S' followed by a cursive name.

De burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'B' followed by a cursive name.

2. Instemming gemeenteraad

De instemming van de gemeenteraad heeft uitsluitend betrekking op de juistheid van de verklaring. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken.

Indien in de gemeenteraad of raadscommissie gesproken is over de maatregelen van het college biedt dit formulier ruimte om een samenvatting te geven van de opvattingen van de gemeenteraad of raadscommissie, het invullen van deze opvatting is niet verplicht. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Valkenswaard stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 5-7-2018

Ondertekening

De voorzitter,

De griffier,

Opvattingen gemeenteraad of raadscommissie

In het tekstveld hieronder is ruimte voor een korte samenvattende toelichting waarin wordt ingegaan op de relevante onderdelen van het verslag van de bespreking in de gemeenteraad of in de raadscommissie, indien deze opvatting expliciet aan de orde is geweest.

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wettelijke basis

De voorwaarden voor een vangnetuitkering over 2017 zijn vastgesteld in 2016 (besluit van 5 oktober 2016 tot aanpassing van het Besluit Participatiewet, staatsblad 2016, 355). Bij de nadere voorbereiding van de vangnetuitkering over 2017 bleek dat een aantal regels over het vangnet in het Besluit Participatiewet (BPw) tot onduidelijkheid leidde. Dit was de aanleiding om het BPw met betrekking tot het vangnet op vier punten te verduidelijken. Het BPw wordt gewijzigd per 1/01/2018.

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring college eerste verzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring college bij vervolgvraag kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw komt per 1/01/2018 te staan dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2017 dient uiterlijk op woensdag 15 augustus 2018 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na woensdag 15 augustus 2018 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verplichting gaat verder dan het tijdelijk vangnet, waarbij het feitelijk uitvoeren van maatregelen niet vereist was. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2017 kunt u vinden op: toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevendenden in het Sociaal Domein, wil in het najaar van 2017 regionale bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op: het analyseren van oorzaken en omvang van een tekort, maatregelen om een tekort te reduceren en de beoogde effecten daarvan.

ⁱ www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/10/19/tool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2017

ⁱⁱ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark